

MÚSICA TRADICIONAL CATALANA

1. CONTEXTO HISTORICO E SOCIAL.

A música tradicional ou folclórica é a que se transmite de xeración en xeración, por vía oral como unha parte máis dos valores e da cultura dun pobo. Ten un marcado carácter étnico. A música tradicional ou folclórica mantívose viva dende os tempos da industrialización, sobre todo, no ámbito rural.

As súas características son:

- **Son creacións anónimas.** Anque na súa orixe tiveron un autor determinado, non se lembra quen foi, o que importa é a música.
- **E aceptada de forma xeral pola comunidade.** Representa a todos os membros da comunidade a que pertence.
- Exerce unha función social determinada.** E empregada para acompañar diversas tarefas como son os labores do campo, celebracións, xogos, etc. O estilo de música variaba según fose a tarefa a que típicamente acompañaba.
- Transmítese oralmente.**- Os músicos aprenden esta música oíndo tocar a outros e repetíndoa de memoria.

En Cataluña hai xéneros musicais de larga tradición, como a sardana, que se remonta o século XVIII, a copla ou os gozos que orixinariamente estaban dedicados a alabar a Virxe. Outros xéneros son as habaneras, que chegaron a través dos navegantes que comerciaban con Cuba; a xota, que se baila e canta en todo tipo de celebracións e con coreografías diferentes; a rumba flamenca ou a rumba catalana, que desenrolaron os xitanos cataláns.

2. CARACTERÍSTICAS MUSICAIS. MÚSICA INSTRUMENTAL E VOCAL.

Algúns xéneros musicais cataláns son:

1.SARDANA.-

E unha danza realizada en grupo e en círculo. Os participantes collense das mans por parellas. Anque na súa orixe a música tocaba solistas ou mínimas agrupacións instrumentais de composición variable, a sardana tócase actualmente por unha cobla (banda de vento con contrabaixo), que consta de doce instrumentos tocados por once músicos. Catro destes instrumentos: tenora (xeremia, chirimia tenor), tible (tiple), flabiol e tamboril son instrumentos típicamente cataláns ou versións diferenciadas empregadas só en Cataluña. Os outros: trompeta, trombón, fliscorno e contrabaixo son máis convencionais.

Nun principio o seu repertorio incluía diversas danzas sociais europeas da época (vals, mazurka), corresponde principalmente a José Mª Ventura a formación actual da cobla e a estabilización do patrón rítmico fundamental en torno o compaseo en 6/8.

Moitas sardanas teñen letra, pero só as versións instrumentais soen ser usadas para bailar.

2. RUMBA CATALANA.-

É un xénero musical que desenrola a comunidade xitana catalana na cidade de Barcelona desde mediados dos anos 50, tomando ritmos que derivan da rumba flamenca con influencias da música cubana e rock & rol.

O xénero fundamentase nunha fusión de cantes catalano-andaluces de aire liviano coas claves básicas da música afrocubana.

As súas señas antropométricas, ritmo de 4/4, patróns de son e a guaracha. Instrumentalmente acompaña voces e palmas con guitarra española, bongós e guiro, o que máis tarde se incorporan timbales, congas, pequenas percusións, piano, ventos, baixo eléctrico, teclados electrónicos e máis recentemente o artista Oscar Casañas inclueu o hip hop e sonidos electrónicos tropicales o abanico de sons.

3. HABANERAS.-

E un xénero musical orixinado en Cuba na primeira metade do século XIX, a primeira habanera documentada é “El amor en el baile” de autor anónimo, de ritmo lento a 60 pulsaciones minuto, con compás binario: unha danza a tempo lento, cantada, e un ritmo moi preciso formado por, en unha parte, corchea con puntillo e semicorchea ou con semicorchea, corchea, semicorchea e na outra parte son dúas corcheas.

Pode ser puramente instrumental, anque o habitual é que sea cantada. E un xénero adaptado e usado por diferentes formacións musicais como grupos corais, bandas de música, tunas, rondallas, etc.

4. GOZOS.-

Na súa orixe eran cancións que estaban dedicadas a alabar a Virxe e especialmente aos seus sete gozos. Cantábanse colectivamente con ocasión de festividades de festa maior e festas patronais.

5. XOTA.-

E un baile tradicional por toda a Península Ibérica. Tivo importancia no século XIX. Bailase e cantase en todo tipo de circunstancias e con coreografías diferentes. Neste xénero distínguense unha parte instrumental e outra vocal.

3. TIPOS DE INSTRUMENTOS

Algúns instruments musicais típicament cataláns:

TENORA

Tiple

FLABIOL

TAMBORIL

4. AGRUPACIONES MUSICALES

2.RUMBA CATALANA.-

Os tres artistas que dan relevo e marcan o xénero desde os seus inicios en Barcelona son: Antonio González “El Pescailla”, Peret y Josep Mª Valentí “El Chucho”, seguidos posteriormente por los Amaya, Las Grecas, Rumba Tres.

En los años 70 Gato Pérez. En los 80 y 90: Los Chunguitos, Los Chichos.

5. COMENTARIO DE AUDICIÓN.